

Ná 1945: hoe gaat het verder?

Hannelore kwam vanuit Konstanz naar Frankrijk, waar ex-gevangenen die net als Hannelore tijdens de oorlog dakloos waren geworden in verschillende kampen werden ondergebracht. In een van deze kampen hoorde ze in juli 1945 over het lot van haar ouders.

Hoe wij onze dagen in CERNON doorbrachten, weet ik niet meer. Ik weet nog wel dat iedereen heel sterk met zichzelf bezig was... Vele van onze Holland-Joodse kamp -en leedgenoten zeiden toen: 'Jullie komen niet naar Nederland terug, jullie zijn geen Nederlanders!' Dat was alles, wat zij uit de Holocaust tijd hadden geleerd. Deze kreet van leedgenoten, die de diepste ellende met ons hadden meegemaakt, liet een blijvende en diepe indruk bij mij achter, die ik nooit zou vergeten. Ik weet me nu dan ook nog precies aan de naam van één deze schreeuwlelijken te herinneren; het was SERA SAJET, die ik jaren later als verkoopster in de Bonneterie weer terugzag. Ze deed toen of ze mij nooit eerder had ontmoet ... Het was in deze juli-weken dat wij vernamen wat zich werkelijk in Auschwitz en andere Holocaust-kampen had afgespeeld en wij beseften toen voor 't eerst dat alleen maar bij uitzondering een van onze zo smartelijk verwachte mensen de dood ontlopen kon zijn, zoals wij, die voor werk geselecteerd waren geweest in Auschwitz-Birkenau. Ook ik begreep dan, dat er weinig hoop was, mijn ouders terug te zien. Het was een heel bittere gewaarwording, die ik moest leren accepteren. Toen ik dit begon te begrijpen, overweldigde mij mijn verdriet. Ik moest alleen zijn. Ik rende de barak uit, wierp mij op het grasveld achter de barak – waar niemand aanwezig was – en weende daar uren en uren.